

milieubrief

sint-denijs-westrem / afsnee

Lokale nieuwsbrief van W.M.V., Werkgroep voor Milieu en Verkeer
Verschijnt minstens tweemaal per jaar - Jaargang 8 - februari 2010 - Nr 27

OVER STROOIZOUTEN en KUNNEN DIE HIER WORDEN VERVANGEN ?

Er bestaat de wettelijke plicht van de beheerders der wegen om deze zodanig te onderhouden dat de veiligheid voor de gebruikers van de weg en van het openbaar vervoer wordt gewaarborgd. Gelukkig bestaat er nu een gestructureerde werking voor de winterbestrijding met o.a. een informatiesysteem (o.a. Meteoservices) dat betrokken diensten inlicht over mogelijke gladde wegen. Daartegenover is men individueel als burger verplicht om trottoirs ten spoedigste te ruimen opdat zich geen ongevallen zouden voordoen tengevolge van ijzel of sneeuw. Volgens informatie van het Politiecentrum van Gent geldt als reglement dat ten 1° iedereen zowel de hoofdbewoner of hoofdgebruiker als de eigenaar van een gebouw of van een stuk grond, ten allen tijde het trottoir sneeuw- en ijsvrij moet houden tussen zonsopgang en 10 u des avonds. Dit, hetzij over een strookbreedte van 1 m, hetzij over de ganse trottoirbreedte indien het trottoir smaller mocht zijn. Dat reglement zegt ook dat, ten 2°, het verboden is bij vriesweder water te gebruiken op trottoirs (schrobben en dweilen is dan verboden), en ten 3° dat strooizouten niet mogen worden gebruikt als er bomen in de omgeving staan. (Verwaarlozing kan leiden tot politiestrafpen en ernstige gevolgen zoals je aansprakelijkheid bij schade en ongevallen). Dit, even ter herinnering.

Lang niet op alle 850 km stadswegen in Gent kan worden gestrooid. Men onderscheidt in Gent zo'n 360 km prioritaire circuits: alle wegen met openbaar vervoer, bruggen, hellingen en hoofdwegen. Het Gewest bestrooit de gewestwegen. Secundaire wegen worden door de omvang van dat wegennet en door hun beperkte economische betekenis, vrijwel nooit bediend. Met speciale machines worden nu drie fietspadencircuits bestrooid en dat betreft samen 36 km op de noord-zuidas en op de oost-westas. Dat gebeurt bij die paden op eigen bedding met een fietspadstrooier over een breedte van 120 cm., wat echter zeer ondankbaar en weinig effectief is omdat fietsbanden smal zijn en het verkeer bij sneeuw er echt minimaal is. (Vele fietsers verkiezen dan de bestrooide rijbaan wat leidt tot gevaarlijke toestanden).

Bestrooiingen kunnen occasioneel zijn, lokaal, preventief, prioritair of onvoorzien. We kennen hier uiteenlopende weertypes die mekaar snel opvolgen zodat de staat van de wegen niet steeds voorspelbaar is en je je snelheid steeds moet weten aan te passen. Bij hevige sneeuwval of langdurige vorstperiode worden alle trottoirs van de stadseigendommen en van bruggen, zo ook de fietsbruggen en fietsonderdoorgangen manueel bestrooid (soms met diverse diensten). De voorraad los strooizout voor Gent varieert van 300 naar 400 ton. Vlaanderen verwerkt normaliter zo'n 40.000 ton, wat deze winter echter niet blijkt te volstaan.

WMV heeft, bezorgd om het milieu (denk o.a. aan laanbeplantingen, bermen, grachten, privé hagen) de overheid gevraagd of strooizouten konden worden vervangen, en bracht dit onderwerp zelf op de Gentse Milieuraad (ook die liet zich grondig voorlichten). Daar werd vernomen dat strooizouten niet zo maar door zand kunnen worden vervangen in het relatief vlakke Vlaamse land met weinig forse hellingen, met vaak heelwat rioleringen en waar te zelden een dik pak sneeuw vastvriest die meerdere dagen blijft liggen. Dat is wel het geval in berggebieden en in N.-Europa, waar inderdaad op tal van plaatsen het zout door grof zand werd vervangen, en dit op bevredigende wijze. Stroefmakende middelen zoals zand en steengruis doen ijsvorming weliswaar niet smelten en zijn enkel toepasbaar op verharde wegen en op sneeuw waar het strooimiddel niet wordt ingereden. Enkel waar dit gruis met heet water wordt vermengd zoals nu in Noorwegen is het efficiënter op ijs omdat warm zand zich al smeltend en bevriezend vastzet in de bovenlaag van het ijs dat meteen ook stroever wordt. Maar dit leidt tot slibvorming en tot verstopping van riolen, wat zorgt voor hoge kosten. Zouten vervangen door chemische middelen veronderstelt dat die producten snel dooiwater veroorzaken en vereist o.a. een grote vriespuntverlaging en een eenvoudige behandeling, ook dat ze goedkoop zijn, geen residu achterlaten en niet corrosief zijn. Al bij al gaat dan de voorkeur naar natriumchloride omwille van het vereiste resultaat en de kostprijs, en nu met een zoutkorrel op de markt die

voldoende werking uitoefent in de diepte . Maar het is corrosief. Andere chloriden kennen minder gebruik zoals het exotherme calciumchloride , terwijl ethyleen-glycol , calcium-magnesiumacetaat en ureum voor de rijwegen niet meer worden aangewend .

En wat is het effect van die zouten op de vegetatie , op water, op de bodem ? Wanneer zouten *droog* worden gestrooid met een strooiwagen dan ontstaat door de verplaatsingssnelheid verstuiwing , en ook door achterkomend verkeer komt 10 tot 20% , door verstuiwing in de groene berm terecht of op trottoirs (oa. met bomen). Dat is dan één van de voordelen van Zones 30 , tenminste als men daar die snelheid niet overschrijdt want dan is er minder sprake van verstuiwing .Het milieu wordt dus het meest aangetast bij snelwegen. Daarom dat nu de methode van *bevochtigd* strooien wordt aangewend : Pekelstrooien als een vorm van *nat strooien* zorgt voor goed resultaat ten aanzien van gladheid, maar het blijft zout. Doordat het wegdek normaal afhelt naar de zijberm wordt het zout dat terecht kwam op een relatieve smalle strook van zo wat 2 m strooibreedte, er ook het sterkst doorspoeld door regenwater. Men beweert dat de invloed van strooizout op fauna en flora kan worden verwaarloosd bij drukke wegen , precies door die verdunning (o.a. Waalse strooidiensten beweren dat). Doch gezien de echte schadelijke effecten nauwelijks werden vastgesteld bij niet-snelwegen blijft WMV toch sceptisch. Wallonië ervoer dat het gezoute water dat uit baangrachten terecht komt in een rivier , in het algemeen schadeloos is en zelfs zonder effect bij waterzuiveringsinstallaties. De doorlaatbaarheid van de bodem speelt een belangrijke rol . Bv in een zandige bodem spoelt de zoutoplossing snel uit. Bij een droge Lente kan de vruchtbaarheid van de bodem wel worden veranderd en de vegetatiegroei beïnvloed o.a. door de verdichting van kleideeltjes , wat invloed heeft op de doorlaatbaarheid. Chloorionen kunnen een vroegtijdige bladerval in de hand werken , zoals bij linden. In de zomer kan door opstijgende capilariteit het neergedaalde zout weer in boomwortels geraken en zorgen voor abnormale bladerval. Zoutconcentraties zijn voor boomwortels altijd nefast geweest. In Duitsland stelt men als norm max 1kgr strooizout per m² per jaar. Maar wegzout is niet alleen de boosdoener wanneer het met de plantengroei in de wegbermen niet goed gaat. Ook zure regen, uitlaatgassen , bemesting, te veel verdichte bodem (oa. door parkeren in plantsoenen en parken (wat veelal verboden is) , lekkages van auto's en beschadiging van wortels, zijn eveneens boosdoeners. Beplantingen staan best niet te dicht bij de wegrand .Het pekewater moet goed kunnen worden afgevoerd en daar dient gehandeld met een plantenselectie . Verhoogde wegboorden leiden dooiwater gelukkig veelal naar de riolering . Jonge wegbomen worden daarom best over een hoogte van 50cm met jute omwonden als bescherming tegen opspattend smeltwater. Bomen die beter bestand zijn tegen dat zout zijn esdoorn, ruwe berk en zomereik. Ook met nog beter geperfectioneerde machines zal de schade aan de wegomgeving kunnen worden teruggedrongen , maar daarmee wordt WMV niet gesust .

We moeten besluiten dat strooizouten hier dus niet worden vervangen door stroef zand of steengruis , en dat de overheid dan toch denkt aan het milieu , inzonder aan de wegvegetatie. Maar we herhalen het : *zo weinig mogelijk strooien met zouten* blijft de boodschap , want laten we toch maar niet naïef zijn , toxisch strooizout (NaCl) tast zeker de bodem en de natuur aan – en nog veel meer - ook bij je eigen oprit en bij het groen en de straatbomen aan je oprit.

WAAR KUNNEN NOG BOMEN WORDEN GEPLANT ?

Dank voor de tips die WMV al mocht ontvangen , maar het kan nog beter. Waar en wat? stelt de lezer nog voor ? Gent wil 15.000 bomen per jaar planten . WMV wil daaraan meehelpen .

WMV-WERKING

Vergaderingen : Op **ma. 22 maart** om 19u30 voor vragen en voorstellen vanuit het publiek en om 20u00 voor de kernleden (wijkvertegenwoordigers) , zo ook op **ma. 31 mei** in het zaaltje achter Café In het gemeentehuis , Gemeenteplein , SDW.

Workshop dak isoleren : Deze ging door op za. 27 febr.jl. en kan worden hernomen indien er voldoende belangstelling is. Dat geldt ook voor *het isoleren van zoldervloeren* . Neem dan contact op met WMV.

Wijkvertegenwoordiging : Alle wijken horen in WMV te zijn vertegenwoordigd. Candidaten mailen best op WMV@telenet.be of posten een briefje bij WMV: Lauwstr.73, SDW. WMV zoekt kandidaten om de *Soenenswijk* te vertegenwoordigen . Zij verzamelen publieke klachten , vragen en voorstellen en leggen die op één van de 6 vergaderingen per jaar voor . (Voor méér info terzake zie *Milieubrief* n°25 van oktober 2009).

Lidmaatschap 2010 : Je wordt lid van WMV door minstens 10 € te storten op 068-0933090-74 waarvoor je alvast zeer wordt bedankt . Pas met die steun kan nog méér worden aangepakt.

---

v.u. WMV-secr. Kleine Goedingenstraat 30, 9051 Afsnee, en WMV-zetel : Lauwstraat 73 , 9051 SDW
E-mailadres : WMV@telenet.be / Bankrekening van WMV : 068-0933090-74.